

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä joulukuuta 2013

1182/2013

Laki

henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2013

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 22 §:n 1 momentin 3, 15 ja 16 kohta,
muutetaan 7 §:n 2 ja 3 momentti, 9 §:n 2 momentti, 11 §:n 2 momentti, 12 §:n 2 momentti, 13 §:n 2 momentti, 15 §:n 1 momentti, 22 §:n 1 momentin 1, 2, 10, 14, 17 ja 18 kohta sekä 2 momentti, 23 §:n otsikko ja 1 momentin johdantokappale, 24 §:n otsikko, 25—28 §, 29 §:n 1 momentti, 4 luvun otsikko, 36 §:n 1 momentti, 38 §, 39 §:n otsikko, 1 momentin johdantokappale ja 2—4 kohta, 2 momentin 2 kohta sekä 3 momentti ja 41—43 §,
sellaisina kuin niistä ovat 7 §:n 3 momentti osaksi laeissa 479/2010 ja 876/2011, 22 §:n 1 momentin 18 kohta laissa 980/2007 ja 22 §:n 2 momentti laissa 750/2011, 26 ja 38 § osaksi laissa 876/2011 ja 28 § osaksi laeissa 980/2007, 479/2010 ja 1241/2011, sekä
lisätään 23 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 479/2010, uusi 2 momentti, lakiin uusi 28 a §, 30 §:n ja 38 §:n edelle uusi väliotsikko, lakiin uusi 39 b—39 d § sekä 40 §:n edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

7 §

Tutkinta- ja virka-apurekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa rajavartiolaitoksen tutkittavasta rikoksesta epäillyn tai rajavartiolaitoksen toimesta suoritettavan esitutinnan, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädetyn muun tutkinnan, muun toimenpiteen taikka pakkokeinon kohteena olevan henkilön, ilmoittajan, todistajan tai asianomistajana esiintyvän tai muutoin asiaan liittyvän henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta seuraavat tarpeel-

liset tiedot: henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustus-asiakirjan tiedot, kuva, muut maahantuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

Rekisteriin saadaan lisäksi tallettaa poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu-

jen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi hankittuja muita tarpeellisia tietoja seuraavasti:

1) tutkinta- ja virka-aputehtävien suorittamiseksi, kirjaamiseksi sekä näihin tehtäviin liittyvien tietojen hakemiseksi esitutkintalaissa (805/2011) tarkoitetussa esitutkinnassa, rajavartiolaitain 27 §:ssä säädettyssä muussa tutkinnassa, rajavartiolaitoksen toimenpiteiden yhteydessä tai virka-aputehtävissä taikka pakkokeinolain (806/2011) soveltamisen yhteydessä saatuja tietoja (*tutkinnan ja virkaavun tiedot*) seuraavasti:

a) rikosilmoituksen tai muuta tapahtumaa koskevan ilmoituksen numero, tapahtumaaika ja -paikka, ilmoitusaika, rikos- ja muut nimikkeet, törkeimmän rikoksen syyteoiden vanhentumisaika, tutkiva yksikkö, tutkijat, tutkinnan tila, rajavartiolaitoksen asian päättämiseksi tekemät päätökset, tunnistetieto syyttäjän tai tuomioistuimen ratkaisusta ja tieto siitä, onko henkilö tuomittu rangaistukseen, jätetty syyttämättä tai rangaistukseen tuomitsematta, syyte hylätty, jätetty tutkimatta tai sillensä sekä tieto ratkaisun lainvoimaisuudesta;

b) tiedot pakkokeinoista, rajavartiolaitoksen toimenpiteistä sekä esitutkinnan ja muun tutkinnan vaiheista;

c) tiedot muista rajavartiolaitoksen tehtävään, toimenpiteeseen ja tapahtumaan liittyvistä tarpeellisista kuvauksista, olosuhteista ja yksilöinneistä;

d) rikosten tekotapojen luokitteluksi tekijän, tapauksen tai teon luokittelua kuvaavia tietoja sekä rikosten sartoittamiseen ja tekniseen tutkintaan tarvittavia tietoja;

2) tutkintaa ja rajavalvontaa suorittavien viranomaisen valvonnan suuntaamiseksi tietoja, joista asian kiireellisyyden, vaaratilanteen, rikosten ennalta estämisen, rajaturvallisuuden ylläpitämisen tai tutkinnallisten syiden vuoksi on tarpeen erityisesti tiedottaa (*tiedotustiedot*);

3) rajavartiomiesten havaitsemia tai rajavartiolaitokselle ilmoitettuja tietoja sellaisista tapahtumista tai henkilöistä, joiden voidaan olosuhteiden taikka henkilön esittämien uhkausten tai henkilön muun käyttäytymisen

vuoksi perustellusti arvioida liittyvän rikolliseen toimintaan (*havaintotiedot*).

9 §

Lupa- ja valvonta-asioiden rekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta seuraavat tarpeelliset tiedot: henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva, muut maahan-tuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

11 §

Rikoksista epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta seuraavat tarpeelliset tiedot: henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, henkilöä koskevat ääni- ja kuvataallenteet sekä henkilön fyysisiin ominaisuuksiin perustuvat tunnistetiedot, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva, muut maahan-tuloon ja rajan ylittämiseen liittyvät tarpeelliset tiedot sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

12 §

Turvallisuustietorekisteri

Rekisteriin saadaan tallettaa henkilön henkilöllisyyttä koskevista tiedoista tietojärjestelmän käyttötarkoituksen kannalta seuraavat tarpeelliset tiedot: henkilön nimet, syntymäaika, henkilötunnus, sukupuoli, äidinkieli, kansalaisuus, kansalaisuudettomuus, kansallisuus, kotivaltio, siviilisääty, syntymävaltio, syntymäkotikunta, kotikunta, ammatti, osoite ja puhelinnumero tai muu yhteystieto, tieto henkilön kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, viranomaisen antama asiakasnumero, ulkomaalaisen henkilön vanhempien nimet ja osoite, henkilön matkustusasiakirjan tiedot, kuva sekä oikeushenkilön yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot.

13 §

Turvallisuustietorekisterin käyttöoikeus

Rekisterinpitäjä voi antaa käyttöoikeuden turvallisuustietorekisteriin myös poliisin, Tullin tai puolustusvoimien palveluksessa oleville rikostiedustelu- ja tarkkailutehtäviin tai rikostietojen analyysitehtäviin määrättyille virkamiehille sekä merenkulun turvatoimilain mukaisesti tehtäviin määrättyille Liikenteen turvallisuusviraston virkamiehille siinä laajuudessa kuin näillä viranomaisilla on oikeus tietojen saamiseen rajavartiolaitokselta.

15 §

Yksittäiseen tehtävään liittymättömien tietojen käsittely

Rajavartiolaitoksen yksittäisessä tehtävässä saatuja henkilötietoja, jotka eivät liity kyseiseen tehtävään, mutta ovat tarpeen tulevaisuudessa todennäköisesti syntyvässä muussa tehtävässä, saa rajavartiolaitoksessa kerätä ja tallettaa vain tutkinta- ja virka-apurekisteriin 7 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuna havaintotietona, rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin sekä hallintoyksikön tai

työryhmän käyttöön sellaista tarkoitusta varten perustettuun tilapäiseen henkilö-rekisteriin.

22 §

Rajavartiolaitoksen oikeus saada tietoja eräistä rekistereistä ja tietojärjestelmistä

Rajavartiolaitoksella on sen lisäksi, mitä rajavartiolaitoissa tai muussa laissa säädetään, oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia tietoja rekistereistä seuraavasti:

1) ajoneuvoliikennerekisteristä annetussa laissa (541/2003) tarkoitetusta ajoneuvoliikennerekisteristä tietoja lain 15—17 §:n mukaisesti;

2) panostajalain (219/2000) 3 §:ssä tarkoitettua panostajarekisteristä tietoja valvontaja hälytystehtäviä sekä rikosten estämistä, selvittämistä ja paljastamista varten;

10) majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tarpeellisia matkustajatietoja rajavalvontaa, rajatarkastusten suorittamista sekä rajavartiolaitokselle laissa säädetyn muun tehtävän suorittamista varten;

14) poliisin ja Tullin henkilörekistereistä tietoja rajaturvallisuuden ylläpitämistä, rikosten estämistä, paljastamista, esitutkintaa ja muuta tutkintaa varten, muihin rajavartiolaitoksen tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

17) ulkoasiainministeriön tietojärjestelmistä tietoja Suomessa lähettäjävaltiota edustavan diplomaatti- ja konsuliedustuston, kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen ja muun samassa asemassa olevan kansainvälisen toimielimen henkilökuntaan kuuluvista sekä näiden perheenjäsenistä ja yksityisessä palveluksessa olevista henkilöistä rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän suorittamista varten;

18) Maahanmuuttoviraston tietojärjestelmistä tietoja matkustusasiakirjaa, viisumia, oleskelua, kansainvälistä suojelua, maasta poistamista, maahantulokieltoa ja kansalaisuutta koskevasta asiasta rajaturvallisuuden ylläpitämistä, esitutkintaa, muuta tutkintaa sekä rajavartiolaitokselle ulkomaalaislaissa säädettyjen tehtävien suorittamista varten;

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tietoja 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsitteystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

23 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle suorakäyttöisesti tallettamalla

Rajavartiolaitos voi antaa oikeuden sille luovutettavien tietojen suorakäyttöisesti rajavartiolaitoksen ylläpitämään henkilörekisteriin tallettamiseen:

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava asianomaisille rekisterinpitäjille tieto 1 momentin nojalla saamiensa tietojen käsitteystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

24 §

Tietojen käyttäminen tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

25 §

Tietojen käyttäminen muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja saadaan käyttää muuhun kuin niitä kerätessä tai tallettaessa olleeseen käyttötarkeoitukseen, jos se on tarpeellista:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista rajavartiolaitoksen yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja saa käyttää laillisuusvalvonta-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa. Lisäksi tietoja saa käyttää koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Edellä 7 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja sekä 11 §:ssä tarkoitettun henkilörekisterin tietoja ei saa käyttää tämän pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseen.

26 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitoksen toiselle hallintoyksikölle tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun henkilörekisterin tietoja, jos ne ovat tarpeen rajavartiolaitokselle kuuluvien kyseisten tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat tarpeen:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Hallintoyksikkö saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toiselle hallintoyksikölle poliisilain 1 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi rajavartiolaitoksen valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun henkilörekisterin tietoja, jos ne ovat tarpeen sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

27 §

Tietojen luovuttaminen toiselle hallintoyksikölle muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen

Hallintoyksikkö saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä toiselle hallintoyksikölle valtakunnallista käyttöä suppeampaan käyttöön perustetun rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitusta vastaavaan tarkoitukseen, jos tiedot ovat tarpeen:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista rajavartiolaitoksen yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Valtakunnallista suppeampaan käyttöön pe-

rustetun tilapäisen henkilörekisterin 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa tämän pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä myös laillisuusvalvonta-, tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa käytettäväksi. Tietoja saa luovuttaa käytettäväksi myös koulutustoiminnassa, jos tiedot ovat koulutuksen toteuttamiseksi välttämättömiä.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

28 §

Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa henkilörekistereistään salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona tietoja, jotka ovat tarpeen:

1) Liikenteen turvallisuusvirastolle ajo-neuvoliikennerekisteristä annetun lain 11 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaisesti, merenkulun turvatoimilaissa säädettyjen tehtävien hoitamista varten, ilmaliikenteen valvontaa varten sekä ilmailulain 48 §:n mukaisesti luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi;

2) Häätokeskuslaitokselle hätäkeskustoitinnasta annetun lain (692/2010) 19 §:n 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi, alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitussa laissa säädetään;

3) pelastusviranomaisille pelastustoimintaa varten;

4) Liikennevirastolle meriliikenteen valvontaa varten;

5) poliisille poliisin tehtäviin, jotka vastaavat niitä tehtäviä, joita varten tiedot on kerätty ja talletettu sekä muuhun tarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

6) puolustushallinnon viranomaisille Suomen alueen valvontaa ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamista varten;

7) pääesikunnalle poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetussa laissa (1251/1995) tarkoitettuja turvallisuus- ja val-

vontatehtäviä sekä rikostutkintaa varten, turvallisuus selvityksistä annetussa laissa (177/2002) tarkoitettujen turvallisuus selvitysten tekemistä varten ja kansainvälisistä tietoturvallisuus velvoitteista annetussa laissa (588/2004) tarkoitettujen yhteisö- ja henkilöturvallisuus selvitysten tekemistä varten sekä asevelvollisrekisterin pitäjälle asevelvollisuus lain 96 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä varten;

8) sosiaaliviranomaisille ulkomaalaisen toimeentuloa koskevan asian käsittelyä varten;

9) Tullille tullivalvontaa, tullirikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä varten, henkilöiden maahantulon ja maastalähdön valvontaa ja siihen kuuluvan rajatarkastuksen suorittamista varten, haasteen ja muun tiedoksiannon suorittamista varten sekä muuhun kuin tietojen keräämis- ja tallettamistarkoitukseen 25 §:n 1 momentin mukaisissa tapauksissa;

10) työviranomaisille työntekijän oleskeluluvan tai elinkeinonharjoittajan oleskeluluvan antamista tai työnteon valvontaa koskevan asian käsittelyä varten;

11) ulkoasiainministeriölle ja Suomen edustustolle näiden toimivaltaan kuuluvan passia tai muuta matkustusasiakirjaa, viisumia sekä työntekijän oleskelulupaa, elinkeinonharjoittajan oleskelulupaa tai muuta oleskelulupaa koskevan asian käsittelemistä varten;

12) Maahanmuuttovirastolle ulkomaalaisia ja Suomen kansalaisuutta koskevien sellaisten asioiden käsittelemistä ja ratkaisemista varten, jotka lailla tai asetuksella säädetään Maahanmuuttoviraston tehtäviksi;

13) ulosottomiehelle ulosottokaaren (705/2007) 3 luvun 67 §:n mukaisesti ulosotoselvitystä tai muuta ulosottoasioiden täytäntöönpanoa varten;

14) syyttäjille syyttäjälaitoksesta annetun lain (439/2011) 25 §:ssä säädettyssä laajuudessa;

15) ympäristöviranomaisille aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemistä ja merensuojelun valvontaa koskevia tehtäviä varten;

16) Metsähallituksen erätarkastajalle tämän toimivaltaan kuuluvaa erävalvontaa varten;

17) terveysviranomaisille kansanterveyttä vakavasti vaarantavan tarttuvan taudin leviämisen ehkäisemiseksi;

18) vähemmistövaltuutetulle etnisen syrjinnän ehkäisyä, hyvien etnisten suhteiden edistämistä, etnisten vähemmistöjen sekä ulkomaalaisten aseman ja oikeuksien turvaamista sekä etnisen syrjimättömyyden periaatteen valvontaa ja ihmiskauppaan liittyvää raportointia varten;

19) ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle siten kuin 26 §:n 1—3 momentissa ja 27 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

Rekisterinpitäjä voi salassapitosäännösten estämättä antaa rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisteriin ja turvallisuustietorekisteriin teknisen käyttöyhteyden poliisin, puolustusvoimien ja Tullin rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrättyille virkamiehille, Rikosseuraamuslaitoksen rikostiedustelu-, rikosanalyysi- tai tarkkailutehtäviin määrättyille virkamiehille, joilla on poliisilain (493/1995) 8 §:ssä, sellaisena kuin se on laissa 498/2009, säädetyt erityiset poliisivaltuudet, sekä ulkoasiainministeriön palveluksessa olevalle rajavartiolaitoksen ja poliisin yhdyshenkilölle.

Edellä 1 momentin 5 ja 9 kohdissa mainitusta huolimatta 7 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja sekä 11 §:ssä tarkoitettun henkilörekisterin tietoja ei saa käyttää 25 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanotaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

28 a §

Henkilörekisterien ja niihin talletettujen tietojen käsittelyn valvonta

Tässä laissa tarkoitettun henkilörekisterin ja siihen sisältyvien tietojen salassapito ja muu suoja varmistetaan:

1) antamalla pääsy tietoihin vain niille, jotka tarvitsevat tietoja työtehtäviensä hoitamiseksi;

2) huolehtimalla siitä, että henkilörekisteriin talletettujen tietojen käyttö, luovutus ja muu käsittely sekä luovutuksen perusteet kirjataan sähköiseen lokiin, tietojärjestelmään, asianhallintajärjestelmään, manuaaliseen diariin tai asiakirjaan;

3) estämällä tietojen luvaton muuttaminen ja muu luvaton tai asiaton käsittely käyttöoikeushallinnan, käytön valvonnan sekä tietoverkkojen, tietojärjestelmien ja tietopalvelujen asianmukaisilla ja riittävillä turvallisuusjärjestelyillä ja muilla toimenpiteillä.

29 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Oikeudesta luovuttaa rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona päättää rekisterinpitäjä.

4 luku

Tietojen poistaminen, kansainvälinen yhteistyö sekä rekisteröidyn oikeudet

Tietojen poistaminen ja arkistointi

30 §

36 §

Virheelliseksi todettu tieto

Sen estämättä, mitä henkilötietolaissa säädetään rekisterissä olevan virheellisen tiedon korjaamisesta, virheelliseksi todettu tieto saadaan säilyttää korjatun tiedon yhteydessä, jos se on tarpeen rekisteröidyn, muun asianosaisen tai rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tällaista tietoa saadaan käyttää vain mainitussa tarkoituksessa.

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyviä säännöksiä

38 §

Tietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueella ja Euroopan talousalueella

Jollei muuta säädetä tai Suomea velvoittavasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu, rajavartiolaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä luovuttaa tietoja Euroopan unionin jäsenvaltion alueen ja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion poliisiviranomaiselle ja muulle viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, seuraavasti:

1) poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi;

2) poliisilain 1 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaissa tai muualla laissa rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi perustetun rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja, jos tiedot ovat välttämättömiä sen tehtävän suorittamiseksi, jota varten tiedot on kerätty ja talletettu.

Yksittäisen tehtävän suorittamisen yhteydessä saatuja, poliisilain 1 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettujen rajavartiolaitokselle säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja, jotka eivät liity kyseiseen tai muuhun jo suoritettavana olevaan tehtävään, saa kuitenkin luovuttaa vain silloin, kun ne ovat välttämättömiä:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) Euroopan poliisiviraston toimivaltaan

kuuluvan rikollisuuden ja muun vakavan rikollisuuden estämiseksi ja selvittämiseksi.

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 1 momentissa tarkoitettuille viranomaisille rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja muuhun kuin niiden keräämis- ja tallettamistarkoitukseen, jos tiedot ovat välttämättömiä:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;
2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta;

4) henkilöllisyyden selvittämiseksi suoritettaessa sellaista yksittäistä tehtävää, joka välttämättä edellyttää henkilöllisyyden varmistamista;

5) päätettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan antamisesta tai voimassaolosta, jos luvan antamisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syyllistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

Rajavartiolaitoksen tilapäisen henkilörekisterin 15 §:ssä tarkoitettuja tietoja, rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisterin tietoja sekä 7 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja havaintotietoja ei saa luovuttaa tämän pykälän 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Luovutettavien tietojen laatu on varmennettava ja niihin on mahdollisuuksien mukaan lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanotaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta.

Tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

39 §

Tietojen muu luovuttaminen ulkomaille

Rajavartiolaitos saa salassapitosäännösten estämättä luovuttaa henkilörekisterinsä tietoja teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona:

2) kansainväliselle rikospoliisijärjestölle (I.C.P.O.-Interpol) ja viranomaiselle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, rikosten torjumista, selvittämistä tai paljastamista varten, jos tiedot ovat välttämättömiä kyseisten tehtävien suorittamiseksi;

3) Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivalle virastolle siten kuin Euroopan unionin jäsenvaltioiden operatiivisesta ulkorajayhteistyöstä huolehtivan viraston perustamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2007/2004 säädetään sekä asetuksessa tarkoitettuun viraston koordinoimaan operaatioon ja kokeiluhankkeeseen Suomessa osallistuvalla jäsenvaltion virkamiehelle;

4) laittomasti maahan saapuneiden ja maassa oleskelevien henkilöiden takaisinottamisesta tehdyissä kansainvälisissä velvoitteissa tarkoitetuille toimivaltaisille viranomaisille kyseisissä kansainvälisissä velvoitteissa tarkoitettuja tehtäviä varten;

Tietoja saadaan luovuttaa muuhun kuin rekistereiden käyttötarkoituksen mukaiseen käyttöön, jos ne ovat välttämättömiä:

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ampuma-aseiden, aseiden, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimista, hallussapitoa, siirtoa, tuontia ja vientiä koskevia rajavartiolaitoksen henkilörekisterin tietoja muun valtion asevalvonnasta vastaavalle viranomaiselle, jos tietojen luovuttaminen on asevalvonnan kannalta välttämätöntä.

39 b §

Euroopan unionin viisumitietojärjestelmä

Rajavartiolaitoksella on oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla tietoja Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä sille laissa tai suoraan velvoittavassa Euroopan unionin

säädöksessä säädetyn tehtävän suorittamiseksi siten kuin viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta (VIS-asetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 767/2008 säädetään.

Rajavartiolaitoksella on lisäksi oikeus saada teknisen käyttöyhteyden avulla Euroopan unionin viisumitietojärjestelmästä tietoja rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen, rajavartiolaitoksen toimivaltaan kuuluvien rikosten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi siten kuin jäsenvaltioiden nimeämien viranomaisen ja Europolin pääsystä tekemään hakuja viisumitietojärjestelmästä (VIS) terrorismirikosten ja muiden vakavien rikosten torjumiseksi, havaitsemiseksi ja tutkimiseksi tehdyssä neuvoston päätöksessä 2008/633/YOS säädetään. Tiedot on pyydetävä rajavartiolaitoksen esikunnan välityksellä.

39 c §

Eräät kansainväliset tietojärjestelmät

Schengenin tietojärjestelmästä ja Schengenin tietojärjestelmän kansallisesta järjestelmästä säädetään poliisitoimen henkilötietolaissa.

Tietojen käsittelystä Euroopan poliisiviraston kanssa säädetään Europolia koskevan päätöksen eräiden säännösten täytäntöönpanosta annetussa laissa (563/2011).

39 d §

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittely

Toiselta valtiolta tai kansainväliseltä elimeltä saatujen tietojen käsittelyssä on noudatettava, mitä tietojen luovuttajan asettamissa ehdoissa määrätään salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietojen käytön rajoituksista, tietojen edelleen luovutuksesta ja luovutetun aineiston palauttamisesta.

Ellei 1 momentista muuta johdu, rajavar-

tiolaitos saa käsitellä sille luovutettuja tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tiedot on luovutettu, jos tiedot ovat välttämättömiä:

1) valtion turvallisuuden varmistamiseksi;

2) välittömän ja vakavan yleistä turvallisuutta uhkaavan vaaran torjumiseksi;

3) sellaisen rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi, josta saattaa seurata vankeutta; tai

4) oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn toteuttamiseksi, joka liittyy suoraan muun rikoksen ennalta estämiseen, selvittämiseen, siitä syyttämiseen tai rikosoikeudellisen seuraamuksen täytäntöönpanoon.

Euroopan unionin jäsenvaltiolta saatuja tietoja ei kuitenkaan saa luovuttaa edelleen Euroopan unioniin kuulumattomalle valtiolle eikä kansainväliselle elimelle ilman tiedot luovuttaneen jäsenvaltion suostumusta, paitsi jos tietojen luovuttaminen on välttämätöntä Suomen tai toisen valtion yleistä turvallisuutta taikka Suomen olennaisia etuja koskevan välittömän ja vakavan uhan estämiseksi eikä suostumusta voida saada ajoissa. Tiedot saadaan luovuttaa ainoastaan, jos asianomainen valtio tai kansainvälinen elin varmistaa riittävän tietosuojan tason. Tiedot luovuttaneelle jäsenvaltiolle on ilmoitettava viipymättä tietojen edelleen luovuttamisesta.

Rajavartiolaitoksen on pyynnöstä annettava tiedot luovuttaneelle valtiolle tai kansainväliselle elimelle tietoja sille luovutettujen tietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, rajavartiolaitoksen on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

Rekisteröidyn oikeudet

40 §

41 §

Tarkastusoikeus

Tarkastusoikeudesta säädetään henkilötietolain 26 ja 28 §:ssä. Rekisterinpitäjä tai sen määräämä hallintoyksikkö antaa tiedot tarkastamista varten. Rekisterinpitäjän on osoitettava riittävä määrä henkilöitä tarkastusoi-

keuden toteuttamista ja siihen liittyvää tietojen antamista varten.

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai muulle rajavartiolaitoksen puolesta tietojen antamiseen oikeutetulle viranomaiselle ja todistettava henkilöllisyytensä.

42 §

Tarkastusoikeuden rajoittaminen

Tarkastusoikeutta ei ole lainkaan:

- 1) rikoksesta epäiltyjen rajavartiolaitoksen rekisterin tietoihin;
- 2) turvallisuustietorekisterin tietoihin;
- 3) 7 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin havaintotietoihin;
- 4) rajavartiolaitoksen henkilörekistereihin sisältyviin henkilöä tai tekoa koskeviin luokitus-, tarkkailu- tai tekotapatietoihin taikka rikosten sarjoittamiseen ja tekniseen tutkintaan käytettäviin tietoihin.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2013

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Tietosuojavaltuutettu voi rekisteröidyn pyynnöstä tarkastaa 1 momentissa tarkoitettujen rekisteröityä koskevien tietojen lainmukaisuuden. Tarkastusoikeuden rajoituksista säädetään lisäksi henkilötietolain 27 §:ssä.

43 §

Tietojen luovuttaminen rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla

Tässä laissa tarkoitettut tiedot voidaan rajavartiolaitoksen pyynnöstä luovuttaa rajavartiolaitokselle teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Tässä laissa tarkoitettu tietojenkäsittely on toteutettava tämän lain mukaisena neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Työministeri *Lauri Ihalainen*